

Posudek vedoucí diplomové práce

Autor: Kateřina Štěpánová

Název: **Humorný nadhled ve výuce matematiky**

Oponent diplomové práce: PhDr. Jana Cachová, Ph.D.

Cílem zadané diplomové práce bylo zachycení aspektů ovlivňujících průběh vyučovacích hodin a atmosféry ve třídě. V přehledové studii budou uvedeny zdroje z tematiky zařazování humoru a hravých aktivit do výuky matematiky. Ta má obsahovat i rozbor učebnic a pracovních sešitů matematiky pro 2. stupeň základní školy. V praktické části měla studentka navrhnout model využití humorných aktivit ve výuce matematiky a zvolit vhodné výzkumné otázky a metody, jak tyto otázky zodpovědět.

První kapitola je tedy věnována aspektům ovlivňujícím průběh vyučovacích hodin. Je vhodně zahájena problematikou osobnosti učitele a vztahem učitele k žákům. Studentka se zaobírala styly vyučování a atmosférou ve třídě. Druhá kapitola už míří přímo na zařazení humoru a hravých aktivit ve výuce matematiky. Vzhledem k prostudování přiměřeného počtu zdrojů zde vše zapadá do sebe. Podkapitolu tvoří logická návaznost problematiky humoru ve třídě, výuky matematiky vůbec (ačkoli to je těžké zachytit na tak malém prostoru) a spojení humoru s matematikou. Nakonec je zde v tomto kontextu uveden rozbor učebnic, pracovních sešitů a obsahu digitálních prostředí. Vzhledem k omezením souvisejícím s pandemií koronaviru tato část není tak bohatá, jak by mohla jinak být. Předposlední kapitola nese název *Model využití humorných aktivit*. Zde studentka předkládá výběr matematických vtipů, didaktických her a dalších aktivit do hodin. Závěrečný díl práce je věnován výzkumu mezi žáky 2. stupně ZŠ.

K vypracování tohoto tématu Kateřina Štěpánová prostudovala značné množství odborné literatury, opírala se o výzkumné studie a pracovala se zahraniční literaturou. Práce je stavěna smysluplně.

Studentka v práci věnovala značný prostor didaktickým hrám a aktivitám. To práce dovoluje, neboť se studentka opírá o definici humoru podle Sonji Bieg a Keitha Webera.

„Humor může být definován jako „záměrné použití verbální a neverbální komunikace, která má tendenci vyústit ve smích a radost,“ (Bieg et al., 2017) a často je vyjadřován skrze vtipy, které představují „pokus o záměrné vyvolání pocitu zábavy u ostatních lidí“ (Weber, 2016)“.

Tento vztah by bylo vhodné v průběhu práce ještě více ukotvit.

Model v kapitole 3 není modelem v pravém slova smyslu, protože příliš neabstrahuje z jednotlivých aktivit či vtipů. Byl to ale poměrně náročný úkol, vyžadující odstup daný věkem a praxí. Co se týče samotného výzkumu, studentka si zvolila tyto dílčí výzkumné cíle:

- potvrdit hypotézu, že většina žáků by uvítala humor a hry ve výuce matematiky
- zjistit, jaké typy vtipů jsou mezi žáky v oblibě, a které naopak žáky neosloví
- dostat zpětnou vazbu, na jaké z vybraných her či aktivit žáci pohlížejí jako na zábavné či vhodné k použití v hodinách
- porovnat vztah k matematice a humoru mezi žáky základních škol a víceletých gymnázií.

Myslím, že jsou tyto cíle naformulovány vhodně a získané závěry mohou být prospěšné. Studentka vzhledem k výjimečné situaci volila jako výzkumnou metodu dotazník distribuovaný přes Google formulář. K jeho sestavení využívala odbornou literaturu týkající se pedagogického výzkumu. Studentka také provedla pilotáž. Dotazník měla dobře promyšlený. K části týkající se zařazování her do hodin matematiky jsem ale byla poněkud skeptická, zda lze získat relevantní odpovědi. Výsledky výzkumu studentka vhodně interpretovala a okomentovala. Některá data (např. o dalších zajímavých aktivitách) bylo vhodné uvést i tabulkou. Musím ocenit vlastní skórovací systém. Také z interpretací dat je vidět, že Kateřině Štěpánové není cizí přemýšlet nad odpověďmi žáků a hledat důvody jevů, které mohou nastat.

Lze konstatovat, že cíle zadání diplomové práce byly splněny i v rámci ztížené situace. Všechny zdroje byly řádně uvedeny. Zpracovávání tohoto tématu bylo pro budoucí praxi studentky jistě obohacující. V některých bodech však zaznívá až příliš subjektivní cítění autorky. Přesto mnozí z řad učitelů i studentů se budou moci inspirovat.

Po formální stránce je práce dobře formátována. Doprovodný obrazový materiál je v patřičné kvalitě zpracování. Text práce obsahuje některé typografické nepřesnosti a bohužel i řadu překlepů. Studentka Kateřina Štěpánová na svém textu průběžně, poctivě a samostatně pracovala.

Diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na závěrečné práce, proto ji doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou

Ing. Mgr. Eva Trojovská
Katedra matematiky PřF UHK
vedoucí diplomové práce

V Hradci Králové dne 30. 5. 2021

